

Saturs

Priekšvārds (<i>B.Rudevska</i>).....	7
Par izdevumu	9
 Padomes Regula (EEK, Euratom) Nr. 1182/71 (1971. gada 3. jūnijs), ar ko nosaka laikposmiem, datumiem un termiņiem piemērojamus noteikumus	12
Padomes Regula (EK) Nr. 1346/2000 (2000. gada 29. maijs) par maksātnespējas procedūrām	15
Padomes Regula (EK) Nr. 1206/2001 (2001. gada 28. maijs) par sadarbību starp dalībvalstu tiesām pierādījumu iegūšanā civillietās un komercietās	35
Padomes Regula (EK) Nr. 2201/2003 (2003. gada 27. novembris) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi laulības lietās un lietās par vecāku atbildību un par Regulas (EK) Nr. 1347/2000 atcelšanu ("Brisele IIbis")	48
Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 805/2004 (2004. gada 21. aprīlis), ar ko izveido Eiropas izpildes rīkojumu neapstrīdētiem prasījumiem.....	76
Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1896/2006 (2006. gada 12. decembris), ar ko izveido Eiropas maksājuma rīkojuma procedūru.....	91
Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 861/2007 (2007. gada 11. jūlijs), ar ko izveido Eiropas procedūru maza apmēra prasībām	124
Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 864/2007 (2007. gada 11. jūlijs) par tiesību aktiem, kas piemērojami ārpuslīgumiskām saistībām ("Roma II").....	149
Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1393/2007 (2007. gada 13. novembris) par tiesas un ārpustiesas civillietu vai komercietu dokumentu izsniegšanu dalībvalstīs ("dokumentu izsniegšana"), un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1348/2000	164
Nolīgums starp Eiropas Kopien un Dānijas Karalisti par tiesas un ārpustiesas civillietu un komercietu dokumentu izsniegšanu (OV L 300, 17.11.2005.).....	185
Nolīgums starp Eiropas Kopien un Dānijas Karalisti par tiesas un ārpustiesas civillietu un komercietu dokumentu izsniegšanu (OV L 331, 10.12.2008.).....	191
Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 593/2008 (2008. gada 17. jūnijs), par tiesību aktiem, kas piemērojami līgumsaistībām (Roma I)	192
Padomes Regula (EK) Nr. 4/2009 (2008. gada 18. decembris) par jurisdikciju, piemērojamiem tiesību aktiem, nolēmumu atzīšanu un izpildi un sadarbību uzturēšanas saistību lietās	209
Eiropas Kopienas un Dānijas Karalistes Nolīgums par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās (OV L 149, 12.06.2009.).....	291
Eiropas Kopienas un Dānijas Karalistes Nolīgums par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās (OV L 195, 18.07.2013.).....	292
Eiropas Kopienas un Dānijas Karalistes Nolīgums par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās (OV L 251, 21.09.2013.).....	293

Komisijas Lēmums (2009. gada 8. jūnijs) par Apvienotās Karalistes nodomu pieņemt Padomes Regulu (EK) Nr. 4/2009 par jurisdikciju, piemērojamiem tiesību aktiem, nolēmumu atzīšanu un izpildi un sadarbību uzturēšanas saistību lietās	295
Padomes Regula (ES) Nr. 1259/2010 (2010. gada 20. decembris), ar kuru īsteno ciešāku sadarbību attiecībā uz tiesību aktiem, kas piemērojami laulības šķiršanai un laulāto atšķiršanai	296
Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 650/2012 (2012. gada 4. jūlijs) par jurisdikciju, piemērojamiem tiesību aktiem, nolēmumu atzīšanu un izpildi un publisku aktu akceptēšanu un izpildi mantošanas lietās un par Eiropas mantošanas apliecības izveidi	306
Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1215/2012 (2012. gada 12. decembris) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās (pārstrādāta versija)	343
Nolīgums starp Eiropas Kopienas un Dānijas Karalisti par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās (OV L 299, 16.11.2005.)	386
Eiropas Kopienas un Dānijas Karalistes Nolīgums par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās (OV L 79, 21.03.2013.)	393
Eiropas Kopienas un Dānijas Karalistes Nolīgums par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās (OV L 240, 13.08.2014.)	394
Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 606/2013 (2013. gada 12. jūnijs) par aizsardzības pasākumu savstarpēju atzīšanu civillietās	395
Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 655/2014 (2014. gada 15. maijs), ar ko izveido Eiropas kontu apklāšanas rīkojuma procedūru, lai atvieglotu pārrobežu parādu piedziņu civillietās un komerclietās	407
Padomes Direktīva 2003/8/EK (2003. gada 27. janvāris) par to, kā uzlabot tiesu pieejamību pārrobežu strīdēs, nosakot kopīgus obligātus noteikumus attiecībā uz juridisko palīdzību šādos strīdēs	442
Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/52/EK (2008. gada 21. maijs) par konkrētiem mediācijas aspektiem civillietās un komerclietās	452
PIELIKUMS	459
Konvencija par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās (2007. gada 30. oktobra <i>Lugāno konvencija</i>)	460
Konvencija par uzturlīdzekļu bērniem un cita veida ģimenes uzturēšanas līdzekļu pārrobežu piedziņu (2007. gada 23. novembra <i>Hāgas konvencija</i>)	493
Protokols par uzturēšanas saistībām piemērojamiem tiesību aktiem (2007. gada 23. novembra <i>Hāgas Protokols</i>)	524
Padomes Regula (EK) Nr. 44/2001 (2000. gada 22. decembris) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās (" <i>Brielse I</i> ") (<i>izvilkums</i>)	532

1. rādītājs

EST judikatūra par dalībvalstu tiesisko sadarbību pārrobežu civillietās
(*EST nolēmumu hronoloģiskais rādītājs pēc piemērojamā tiesību akta*) 561

2. rādītājs

EST judikatūra par dalībvalstu tiesisko sadarbību pārrobežu civillietās, piemērojot
Padomes Regulu (EK) Nr. 44/2001 („Brisele I”) un 1968. gada Briseles konvenciju
(*EST nolēmumu hronoloģiskais rādītājs*) 573

3. rādītājs

ECT judikatūra lietās, kas saistītas ar Brisele I Regulas un Brisele IIbis
Regulas piemērošanu (*ECT nolēmumu hronoloģiskais rādītājs*) 604

**ES tiesību aktos latīņu un franču valodā lietoto juridisko terminu
skaidrojums** 605

Izmantotie saīsinājumi

Briseles I regula	– Eiropas Savienības Padomes 2002. gada 22. decembra Regula (EK) Nr. 44/2001 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās
Briseles I bis regula	– Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1215/2012 (2012. gada 12. decembris) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās
Briseles IIbis regula	– Eiropas Savienības Padomes 2003. gada 27. novembra Regula (EK) Nr. 2201/2003 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi laulības lietās un lietās par vecāku atbildību un par regulas (EK) Nr. 1347/2000 atcelšanu
ECT	– Eiropas Cilvēktiesību tiesa
ES	– Eiropas Savienība
EST	– Eiropas Savienības Tiesa
LES	– Līgums par Eiropas Savienību
LESD	– Līgums par Eiropas Savienības darbību
OV (OJ)	– Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis (latviešu valodā no 2005. gada) (<i>Official Journal of the European Union</i>)
OV L	– OV sērija "likumdošana" (no 1968. gada)
Roma I regula	– Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 17. jūnija Regula (EK) Nr. 593/2008, par tiesību aktiem, kas piemērojami līgumsaistībām ("Roma I")
Roma II regula	– Eiropas Parlamenta un Padomes 2007. gada 11. jūlija Regula (EK) Nr. 864/2007 par tiesību aktiem, kas piemērojami ārpuslīgumiskām saistībām ("Roma II")
2007. gada Hāgas protokols	– 2007. gada 23. novembra Hāgas Protokols par uzturēšanas saistībām piemērojamiem tiesību aktiem
2007. gada Lugāno konvencija	– 2007. gada 30. oktobra Lugāno Konvencija par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās

Priekšvārds

Ja vēl pirms desmit gadiem civillietas ar ārvalsts elementu bija reta parādība un daudzi Latvijas juristi savā ikdienas darbā ar tām pat nesaskārās, tad šodien – 2015. gadā – šī lietu kategorija ir kļuvusi par gandrīz katra Latvijas jurista ikdienu. Līdzās iekšzemes civillietām uz juristu darba galdiem nu jau atrodas arī civillietas ar ārvalstu jeb pārrobežu elementiem, kas liek viņiem pietiekami orientēties dažādos starptautisko privāttiesību un civilprocesa jautājumos. Starptautiskās privāttiesības un civilprocess atšķiras no nacionālajām privāttiesībām un civilprocesa ar to, ka vispirms ir jānoskaidro, kuras valsts tiesai lieta būs piekritīga (starptautiskā jurisdikcija), un pēc tam kompetentajai tiesai ir jāizlemj, kuras valsts likums būs piemērojams lietas izskatīšanā. ES pārrobežu civillietu iztiesāšanas laikā noteikti būs jāaskaras arī ar tiesas dokumentu izsniegšanu lietas dalībniekam, kurš dzīvo vai atrodas citā ES dalībvalstī; šādu lietu izskatīšanā var būt nepieciešama arī pierādījumu iegūšana. Kad lieta ar ārvalsts elementu jau ir izskatīta pēc būtības un tiesa ir taisījusi spriedumu, tad nākamais risināmais jautājums ir šī sprieduma atzīšana un izpilde citā ES dalībvalstī. Kā redzams, lietas ar ārvalsts elementu ir ļoti specifiskas un prasa specifiskas darba iemaņas. Tiesībsinātnieku vidū starptautiskās privāttiesības to sarežģītības dēļ tiek salīdzinātas ar augstāko matemātiku.

ES tiesiskais regulējums šobrīd aptver **šādas starptautisko privāttiesību un civilprocesa jomas**: pārrobežu laulības šķiršanu; mantojuma lietu kārtošanu (ieskaitot Eiropas mantošanas apliecības izdošanu); civiltiesisku darījumu slēgšanu; veselībai un mantai nodarītā kaitējuma piedziņu; uzturlīdzekļu piedziņu; bērna prettiesisku pārvietošanu uz ārvalstīm, kā arī citus ar vecāku atbildību saistītus jautājumus; maksātnespējas lietu kārtošanu; Eiropas ātrās izpildes procedūras (Eiropas izpildes rīkojums, Eiropas maksājuma rīkojums, Eiropas maza apmēra prasību procedūra); tiesas un ārpustiesas dokumentu izsniegšanu citā ES dalībvalstī dzīvojošām personām; pierādījumu iegūšanu citā ES dalībvalstī; aizsardzības pret vardarbību civiltiesiskos pasākumus; Eiropas kontu apķīlāšanas procedūru; juridisko palīdzību pārrobežu strīdēs; mediāciju pārrobežu civillietās, kā arī tiesu nolēmumu atzīšanu un izpildi civillietās. Kā redzams, starptautiskā civiltiesiskā sadarbība ES telpā kļūst arvien apjomīgāka, un arvien lielāks kļūst arī ES normatīvo tiesību aktu skaits. Tas savukārt rada nepieciešamību visus šos normatīvos tiesību aktus apkopot vienā krājumā, lai tiesību piemērotājs tos ērti varētu atrast un izmantot praksē. Tieši šāds ir šī izdevuma galvenais mērķis, un jācer, ka tas tiks sasniegts.

Tomēr palielinājies ir ne tikai ES normatīvo tiesību aktu skaits – arī Eiropas Savienības Tiesas (EST; līdz Lisabonas līguma spēkā stāšanās brīdim 2009. gada 1. decembrī "Eiropas Kopienų Tiesa") judikatūra šo regulu interpretācijas jautājumos ir kļuvusi krietni apjomīgāka. Tādēļ krājumā atrodamas norādes uz EST nolēmumiem, kas pieņemti konkrētu regulu normu iztulkošanā.

Jāvērš uzmanība arī uz to, ka ES likumdevējs ir izvēlējies starptautiskās civiltiesiskās sadarbības jomā pieņemt tieši **regulas**, nevis direktīvas. Regulu priekšrocība ir to tiešā piemērošana visās ES dalībvalstīs; ar direktīvām to nevar nodrošināt. Starptautiskās civiltiesiskās sadarbības jomā pieņemto tiesību avotu vidū šobrīd gan varam atrast arī divas direktīvas – par pārrobežu juridisko palīdzību civillietās un par pārrobežu mediāciju. Un tomēr šajā jomā direktīva kā normatīvā akta veids ir un paliek izņēmums.

ES normatīvie tiesību akti ir ietekmējuši un turpina ietekmēt arī **Latvijas Civilprocesa likumu**, jo tas diezgan regulāri tiek grozīts un papildināts – tieši jaunpieņemto ES regulu ietekmē. Taču ES regulas un direktīvas ne tikai liek papildināt Civilprocesa likumu ar atsevišķām tiesību normām, kas nodrošinātu konkrēto regulu vai direktīvu sekmīgu

piemērošanu Latvijā, bet atsevišķos gadījumos arī rosina jaunu civilprocesa institūtu ieviešanu Latvijas tiesību sistēmā. Piemēram, Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 861/2007 (2007. gada 11. jūlijs), *ar ko izveido Eiropas procedūru maza apmēra prasībām*, bija pamats jauna procesa veida – lietu par maza apmēra prasībām izskatīšanas kārtību (CPL 30.³ nodaļa) – ieviešanai Latvijas civilprocesā, savukārt Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 606/2013 (2013. gada 12. jūnijs) *par aizsardzības pasākumu savstarpēju atzīšanu civillietās* pamudināja Latvijas likumdevēju ieviest vēl vienu jaunu civilprocesa institūtu – pagaidu aizsardzību pret vardarbību (CPL 30.⁵ nodaļa). Līdz ar to šis krājums būs noderīgs tiesību piemērotājiem, ne tikai izmantojot Civilprocesa likuma tekstu aktuālo redakciju izdevumos, bet arī lasot Civilprocesa likuma komentārus.

Jāatzīmē, ka šajā krājumā ir iekļauta viena svarīga, taču Latvijā līdz šim ļoti reti piemērota regula – Padomes Regula (EEK, Euratom) Nr. 1182/71 (1971. gada 3. jūnijs), *ar ko nosaka laikposmiem, datumiem un termiņiem piemērojamus noteikumus* (t.s. Termiņu regula). Tā ir jāpiemēro tajos gadījumos, kad kādā no civiltiesiskās sadarbības regulām vai direktīvām ir paredzēti konkrēti **termiņi** (t.s. autonomi noteiktie termiņi) un tos ir nepieciešams aprēķināt. Šo aspektu ir ļoti svarīgi atcerēties darbā ar civiltiesiskās sadarbības regulām.

Piemērojot ES regulas, ļoti svarīgi ir izlasīt arī regulu **preambulas**, jo tajās ir minēti un dažreiz arī skaidroti svarīgākie ES civiltiesiskās sadarbības principi. Piemēram, Regulas Nr. 1215/2012 (Briseles I-bis Regulas) preambulas 26. apsvērumā ir minēts tiesu savstarpējās uzticēšanās princips, savukārt 38. apsvērumā – tiesību uz efektīvu tiesību aizsardzību un taisnīgu tiesu princips. Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 650/2012 (2012. gada 4. jūlijs) *par jurisdikciju, piemērojamiem tiesību aktiem, nolēmumu atzīšanu un izpildi un publisku aktu akceptēšanu un izpildi mantošanas lietās un par Eiropas mantošanas apliecības izveidi* preambulas 37. apsvērumā norādīts tiesiskās noteiktības princips. Preambulās var atrast arī norādes uz regulu mērķiem, kas tādējādi palīdz regulu teleoloģiskajā interpretācijā.

Papildus jānorāda, ka pavisam nesen – 2015. gada 25. maijā – Latvijas Tieslietu ministrija (TM) publicēja divus ES līmeņa pētījumus pārrobežu civiltiesiskās sadarbības jomā: 1) pētījums *Eiropas Savienības tiesa un tās judikatūras pārrobežu tiesiskās sadarbības jomā civillietās ietekme uz nacionālajām tiesām un iestādēm*; 2) rekomendācijas un vadlīnijas *Efektīva Eiropas Savienības tiesību aktu pārrobežu tiesiskās sadarbības jomā civillietās izstrāde, pārņemšana, ieviešana un piemērošana* (sk. TM mājaslapā: <https://www.tm.gov.lv/lv/aktualitates/> un žurnāla "Jurista Vārds" 26.05.2015. Nr. 21 e-versijā: <http://www.juristavards.lv/>). Abu pētījumu izstrādi veikuši: Dr.iur. Inga Kačevska, Dr.iur. Baiba Rudevska, Dr.iur. Arnis Buka, Mg.iur. Mārtiņš Dambergs, LL.M. Aleksandrs Fillers. Pētījumi tapuši ar Latvijas, Ungārijas un Apvienotās Karalistes Tieslietu ministriju atbalstu un līdzdalību. Tādējādi arī abi minētie dokumenti Latvijas juristiem būs noderīgi ES pārrobežu civiltiesiskās sadarbības labākā izpratnē un efektīvākā piemērošanā.

Pirms uzsākt lietot šo krājumu, ir ieteicams izlasīt nākamo nodaļu "Par izdevumu". Tajā lasītājs atradīs gan skaidrojumu par krājuma uzbūvi, gan arī to, kādu papildu informāciju šajā krājumā ir iespējams sameklēt.

Cerams, ka šis krājums noderēs visiem juristiem, kuri ikdienā strādā ar ES pārrobežu civillietām, studentiem viņu mācību darba procesā, kā arī tiesību zinātniekiem viņu pētnieciskajā darbā.

Dr.iur. Baiba Rudevska

Par izdevumu

2009.gadā Tiesu namu aģentūra izdeva savu pirmo krājumu "Eiropas Savienības regulas pārrobežu civillietās". Tajā bija iekļautas desmit ES regulas pārrobežu civiltiesiskās sadarbības jomā, kas pieņemtas laikā no 2000. līdz 2008. gadam. Taču pēc 2008. gada ES likumdevējs šajā tiesību jomā ir pieņēmis virkni jaunu regulu, kā arī divas direktīvas. Arī atsevišķiem starptautiskajiem līgumiem ES pārrobežu civiltiesiskajā sadarbībā ir sava īpaša loma. Tādēļ šajā izdevumā lasītājs atradīs 16 regulas, 2 direktīvas, 3 starptautiskos līgumus un 8 dažādus nolīgumus starp Eiropas Kopienu un Dāniju. Izdevuma pielikumā iekļauts arī Regulas (EK) Nr. 44/2001 (2000. gada 22. decembris) *par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās* (Regula Nr. 44/2001) izvilkums [šo regulu no 2015. gada 10. janvāra aizstāj Regula (ES) Nr. 1215/2012 (2012. gada 12. decembris) *par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās* (Regula Nr. 1215/2012)].

Lielā ES normatīvo aktu apjoma dēļ šajā krājumā **nav iekļautas divas ES regulas:**

- Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 662/2009 (2009. gada 13. jūlijs), *ar ko izveido procedūru sarunu risināšanai un nolīgumu noslēgšanai starp dalībvalstīm un trešajām valstīm par konkrētiem jautājumiem saistībā ar tiesību aktiem, kas piemērojami līgumiskām un ārpuslīgumiskām saistībām*;
- Padomes Regula (EK) Nr. 664/2009 (2009. gada 7. jūlijs), *ar ko izveido procedūru sarunu risināšanai un divpusēju nolīgumu noslēgšanai starp dalībvalstīm un trešajām valstīm par jurisdikciju, spriedumu un lēmumu atzīšanu un izpildi laulības lietās, lietās par vecāku atbildību un uzturēšanas saistību lietās, un tiesību aktiem, kas piemērojami uzturēšanas saistību lietās*.

Lēmums šīs regulas nepublicēt pamatots arī ar to, ka tās attiecas vairāk uz tiesību politikas veidotājiem, nevis uz tiesību piemērotājiem. Līdz ar to šo regulu praktiskā nozīmē ir samērā neliela.

Atšķirībā no 2009. gada izdevuma šajā krājumā ir publicēti arī tie **starptautiskie līgumi** civiltiesiskās sadarbības jomā, kuriem ir pievienojusies Eiropas Savienība. Piemēram, Regulā (EK) Nr. 4/2009 (2008. gada 18. decembris) *par jurisdikciju, piemērojamiem tiesību aktiem, nolēmumu atzīšanu un izpildi un sadarbību uzturēšanas saistību lietās* (turpmāk – Regula Nr. 4/2009) ir ietverta duāla pieeja nolēmumu atzīšanā un izpildē atkarībā no tā, vai nolēmums ir pieņemts dalībvalstī, kurai ir saistošs 2007. gada 23. novembra Hāgas Protokols *par uzturēšanas saistībām piemērojamiem tiesību aktiem* (2007. gada Hāgas Protokols), vai dalībvalstī, kurai tas nav saistošs. Līdz ar to Regula Nr. 4/2009 ir jāskata kopā ar minēto Hāgas Protokolu, kuru lasītājs atradīs šajā krājumā.

Viens no svarīgākajiem starptautiskajiem līgumiem ir 2007. gada 30. oktobra Lugāno konvencija *par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās* (turpmāk – 2007. gada Lugāno konvencija), kuru piemēro ES dalībvalstu attiecībās ar Norvēģiju, Islandi un Šveici. Tādēļ arī šī konvencija ir publicēta krājumā.

Līdzās attiecīgajām regulām krājumā iekļauti arī Eiropas Kopienas un **Dānijas nolīgumi**, ar kuriem Dānija attiecina uz sevi konkrēto regulu piemērošanu. Šīs regulas ir:

- Regula Nr. 44/2001 jeb Briseles I Regula (kuru no 10.01.2015. aizstāj Regula Nr. 1215/2012 jeb Briseles I-bis Regula);
- Regula (EK) Nr. 1393/2007 (2007. gada 13. novembris) *par tiesas un ārpus tiesas civillietu vai komercietu dokumentu izsniegšanu dalībvalstīs ("dokumentu izsniegšana")*, un *ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1348/2000* (turpmāk – Regula Nr. 1393/2007);
- Regula Nr. 4/2009;
- Regula Nr. 1215/2012 jeb Briseles I-bis Regula.

Šajā krājumā lielākajai daļai regulu nav publicēti to **pielikumi** jeb **veidlapas**, bet gan tikai izvilumi no tām vai arī tikai šo pielikumu nosaukumi. Tas darīts tāpēc, ka veidlapās bieži tiek veiktas izmaiņas un tādēļ tās pēc neilga laika var kļūt par neizmantojamām. Savukārt nesen pieņemtajām regulām, kuras sāks piemērot tikai nākotnē, šobrīd vispār vēl nav sagatavotas nepieciešamās veidlapas. Neskatoties uz iepriekš minēto, šī krājuma veidotāji tomēr izšķīrās par labu dažu veidlapu publicēšanai. Ir publicētas šādu regulu un starptautisko līgumu pielikumos esošās veidlapas:

- Regula (EK) Nr. 1896/2006 (2006. gada 12. decembris), *ar ko izveido Eiropas maksājuma rīkojuma procedūru*;
- Regula (EK) Nr. 861/2007 (2007. gada 11. jūlijs), *ar ko izveido Eiropas procedūru maza apmēra prasībām*;
- Regula Nr. 1393/2007 (pielikumi publicēti izlases kārtībā);
- Regula Nr. 4/2009;
- Regula Nr. 1215/2012;
- 2007. gada Lugāno konvencija (pielikumi publicēti izlases kārtībā);
- 2007. gada 23. novembra Hāgas konvencija *par uzturlīdzekļu bērniem un cita veida ģimenes uzturēšanas līdzekļu pārrobežu piedziņu*.

Regulu pielikumos esošās veidlapas var atrast un uzreiz aizpildīt **Eiropas E-Tiesiskuma portālā**: <https://e-justice.europa.eu/home.do?plang=lv&action=home>. Ieejot norādītajā mājaslapā, tās kreisajā malā ir atrodamā sadaļa ar nosaukumu "Dinamiskās veidlapas", kurā jebkurš interesents atradīs vajadzīgo veidlapu gan "pdf" formātā, gan arī elektroniskai aizpildīšanai turpat portālā.

Krājumā publicēto ES normatīvo tiesību aktu **atsaucēs** ir iekļauta arī informācija par konkrētās regulas vai cita normatīvā tiesību akta spēkā stāšanos, piemērošanas sākuma brīdi, kā arī par ES dalībvalstīm, kurām attiecīgais normatīvais akts nav saistošs. Savukārt starptautisko līgumu atsaucēs ir norādīta informācija par attiecīgā līguma spēkā stāšanos, kā arī par līgumslēdzējām valstīm. Atsaucēs sniegtas arī norādes uz tiem Latvijas likumiem (galvenokārt Civilprocesa likuma pantiem), ar kuriem Latvijā tiek nodrošināta konkrētās regulas vai starptautiskā līguma sekmīga piemērošana vai arī ieviesta konkrētā direktīva.

Ja kāda no minētajām regulām ir aizstāta ar citu – jaunāku regulu, tad atsaucēs tiek norādīts, ar kuru regulu un no kura laika iepriekšējā regula ir aizstāta. Atsauces ir veidotas tā, lai šī krājuma lietotājam būtu ērtāk orientēties esošajā tiesiskajā situācijā un pašam nebūtu jāmeklē papildu informācija.

Būtisks pienesums šajā krājumā ir **Eiropas Savienības Tiesas (EST) judikatūras** norādes pie krājumā publicētā ES normatīvā tiesību akta vai atsevišķas tiesību normas, kā arī sagatvotie rādītāji:

1. rādītājs – *EST judikatūra par dalībvalstu tiesisko sadarbību pārrobežu civillietās* (EST nolēmumu hronoloģiskais satura rādītājs pēc piemērojamā tiesību akta);

2. rādītājs – *EST judikatūra par dalībvalstu tiesisko sadarbību pārrobežu civillietās, piemērojot Padomes Regulu (EK) Nr. 44/2001 ("Brisele I") un 1968. gada Briseles konvenciju* (EST nolēmumu hronoloģiskais satura rādītājs).

EST judikatūras norādes krājumā ir izvietotas, ievērojot šādus apsvērumus:

1) ja EST savā nolēmumā interpretējusi konkrēto normatīvā tiesību akta pantu (vai nodaļu) kopumā, tad judikatūras norāde ir ievietota attiecīgā panta (vai nodaļas) sākumā – zem tā nosaukuma;

2) ja EST ir interpretējusi attiecīgā panta atsevišķu daļu vai punktu, tad judikatūras norāde ir ievietota zem attiecīgās panta daļas vai punkta.

Šī krājuma lielā apjoma dēļ judikatūras norāde ietver sevī tikai nolēmuma pieņemšanas datumu un lietas numuru, taču sīkākas norādes par attiecīgo EST nolēmumu (lietas nosaukums, lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu iesniedzēja valsts u.tml.) ir atrodamas jau minētajos rādītājos.

Arī **Eiropas Cilvēktiesību tiesa** (turpmāk – ECT) līdz šim ir pieņēmusi vairākus nolēmumus, kas skar Regulas Nr. 2201/2003 (Briseles II bis Regulas) un Regulas Nr. 44/2001 (Briseles I Regulas) piemērošanu. Līdz ar to šo abu regulu sākumā ir sniegtas norādes uz attiecīgajiem ECT spriedumiem, kuros konkrētā regula ir analizēta saistībā ar Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvenciju. Jāatzīmē, ka norādīts ir tikai lietas nosaukums, savukārt nolēmuma pasludināšanas datumu un lietas numuru lasītājs var atrast šī krājuma pielikumā esošajā 3.rādītājā *ECT judikatūra lietās, kas saistītas ar Brisele I Regulas un Brisele IIbis Regulas piemērošanu*.

Šī krājumā pielikumā ir iekļauts arī *ES tiesību aktos latīņu un franču valodās lietoto juridisko terminu skaidrojums*, kurā atlasīti tie ES regulās un starptautiskajos līgumos lietotie **latīņu un franču valodā esošos juridiskie termini un izteicieni**, kuriem pašā regulā vai starptautiskajā līgumā nav sniegts skaidrojums vai tulkojums. Jāatzīmē, ka starptautiskajās privāttiesībās un civilprocesā tiek lietoti specifiski termini latīņu un franču valodās. Tie juristi, kuri specializējas minētajās tiesību nozarēs, šos terminus labi pārzina, taču juristiem, kuri ar starptautiskajām privāttiesībām un civilprocesu saskaras reti, tie var izrādīties nezināmi. Tas dos iespēju krājuma lietotājiem saprast attiecīgo terminu svešvalodā, atrodot to pielikumā esošajā skaidrojumā.

Krājumā publicēto ES normatīvo tiesību aktu redakcijas sagatavotas **ar grozījumiem, kas izsludināti Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī līdz 2015. gada 25. maijam**. Lai gan visu krājumā apkopoto ES normatīvo tiesību aktu autentiskie un konsolidētie teksti pieejami Eiropas Savienības mājaslapā (http://europa.eu/index_lv.htm), to izdošanas drukātā forma kopā ar judikatūras norādēm un citu papildu informāciju galvenais mērķis ir palīdzēt pārrobežu civillietās iesaistītajiem dalībniekiem, kā arī tiesnešiem atrast konkrētai civillietai atbilstošo ES tiesību normu un to pareizi piemērot.

Cerams, ka šis ES normatīvo aktu krājums ne tikai atvieglos attiecīgo ES normatīvo tiesību aktu tekstu izmantošanu jurista ikdienas darbā, bet arī palīdzēs Latvijas juristiem labāk orientēties EST un ECT judikatūrā, tādējādi uzlabojot ES civiltiesisko sadarbību starp Latviju un citām dalībvalstīm (ieskaitot Dāniju), kā arī Islandi, Norvēģiju un Šveici.

Vienlaikus vēršam uzmanību uz Eiropas E-Tiesiskuma portāla lietošanas iespējām. Minētajā portālā ir atrodamas ne tikai jau minētās regulu dinamiskās veidlapas, bet arī informācija par starptautiskajām tiesībām, ES tiesībām un dalībvalstu tiesībām, dalībvalstu tiesu sistēmu un kompetentajām tiesām, dalībvalstu un EST judikatūru, dažādiem ES un dalībvalstu līmeņa reģistriem, terminoloģiju, citiem noderīgiem jautājumiem, kā arī par *Eiropas Tiesiskās sadarbības tīklu civillietās un komercietās* (https://e-justice.europa.eu/content_ejn_in_civil_and_commercial_matters-21-lv.do).

Novēlam veiksmi darbā ar šo jauno ES tiesību aktu krājumu!

Dr.iur. **Baiba Rudevska**
Mg.iur. **Signe Terihova**